

Sundhedsstyrelsen
Evidens, uddannelse og beredskab
Islands Brygge 67
2300 København S
Sendt pr. mail til eub@sst.dk

28. oktober 2016

Vedr. høringsvar omkring "Planlægning af sundhedsberedskab – vejledning til regioner og kommuner"

Røde Kors takker for muligheden for at afgive høringsvar til "Planlægning af sundhedsberedskab – vejledning til regioner og kommuner".

Vi er meget positive over, at vi som civilorganisation er nævnt direkte i denne nye vejledning omkring planlægning af sundhedsberedskab (under opmærksomhedspunkter i "Bilag til Planlægning af sundhedsberedskab", Del 2, afsnit 1.2 Bilag 2)

Røde Kors har mange års erfaring med at supplere myndighederne fra lignende opgaver i ind- og udland. Vores seneste erfaringer i Danmark er efter stormen Bodil i 2013 og stormene Dagmar og Egon i 2015 samt under flygtningesituationen i september 2015.

Efter stormen Bodil ydede vi hjælp i Hyllingeriis i Frederikssund Kommune og Jyllinge Nordmark i Roskilde Kommune. Røde Kors har stor ekspertise indenfor planlægning, akutfase og den opfølgende indsats. I to af de områder, der blev hårdest ramt af stormfloden Bodil, stod Røde Kors for psykosociale aktiviteter såsom borgermøder med psykolog, psykisk førstehjælp på rundtur til de berørte hjem, praktisk hjælp, henvisning af udsatte til rette myndigheder, etablering af familienetværk m.m.

Under flygtningesituationen var vi til stede i Rødby og Padborg, hvor vi bl.a. oprettede "Pop Up sundhedsklinikker" og i øvrigt hjalp myndighederne med at drage omsorg for de berørte i form af tøj, forplejning, dagligdags fornødenheder til personlig hygiejne m.v. Derudover stod Røde Kors for håndtering af materielle donationer og organisering af de mange spontane frivillige, der ønskede at hjælpe i situationen. Efterfølgende oprettede vi en tryghedszone på Københavns Hovedbanegård i tæt samarbejde med DSB og Københavns Politi.

I en krisesituation er det vigtigt, at alle parter bidrager der, hvor de skaber størst værdi. Røde Kors' styrker kan sammenfattes ved et fokus på og hjælp til de personer, som er ramt direkte eller indirekte af den akutte hændelse. Det er vores erfaring, at det giver et godt supplement til myndighedernes indsats, som for forståelsens skyld lidt firkantet kan siges at have hovedfokus på selve krisen eller den akutte hændelse. Det er tillige vores erfaring, at samarbejdet fungerer bedst, hvis der inden krisen er indgået aftaler om samarbejde og parterne herigennem er blevet bekendte med hinanden, og hvad de hver især kan bidrage med. Derfor er det vigtigt, at alle beredskabsplaner indeholder en beskrivelse af, hvornår og hvordan Røde Kors og andre civilsamfundsorganisationer aktiveres i tilfælde af en krise.

Fx har der siden 2008 været indgået en aftale mellem Røde Kors i Hovedstaden og Københavns Brandvæsen/Københavns Kommune om at Røde Kors bistår med bemanning af EPC (Evakuerings- og pårørendecenter) i tilfælde af en ekstraordinær hændelse.

Krisestyring indeholder generelt fem kerneopgaver, og dette gælder både regionens og kommunens opgaveløsning. I alle fem faser vil det være muligt at inddrage Røde Kors. I det følgende har vi beskrevet, hvad Røde Kors konkret kan bidrage med og hvor, der kan være flere referencer til samarbejde med Røde Kors. Vi oplever, at både kommuner og regioner gerne vil samarbejde, men da tværsektorielt samarbejde er nyt for beredskabsområdet, er det svært for myndighederne at se samarbejdsmulighederne. Derfor er det en fordel, at der i vejledning og bilag henvises så konkret som muligt til samarbejdsmuligheder.

Aktivering og drift af krisestaben

Vi anbefaler, at der indgås aftale med Røde Kors om løsning af forhåndsdefinerede opgaver. Røde Kors vil fx kunne være behjælpelig med bemanning af EPC, hvor vores samaritter vil kunne yde fysisk og psykisk førstehjælp samt drage medmenneskelige omsorg til borgere, der er blevet evakueret og/eller deres pårørende. Det vil frigive mandskabsressourcer for det lokale redningsberedskab, som kan fokuseres på håndtering af selve hændelsen. Hvis der er indgået en aftale, vil Røde Kors kunne tilbyde fx tørt og varmt tøj fra vores mere end 240 genbrugsbutikker. Røde Kors vil også kunne være behjælpelig med fremskaffelse af andre dagligdags fornødenheder til borgerne på EPC. KOP (Koordinerende psykiatriske kontaktperson) vil dermed bedre kunne fokusere på at få det overordnede overblik og få afdækket det aktuelle behov.

Røde Kors kan ligeledes bruges ved større beredskabshændelser med mange tilskadekomne og/eller påvirkede personer. Det kan fx være ved behov for massevaccination, hvor Røde Kors kan være behjælpelig med indretning og drift af lokaliteter samt være behjælpelig med registrering og information af borgerne (jf s. 36 i vejledningen). Vi kan også være et supplement eller aflastning ved modtagelse, pleje og behandling af ekstraordinært udskrevne patienter fra sygehuse samt andre syge og smittede i eget hjem.

Håndtering af information om krisen

Røde Kors vil som en neutral humanitær organisation kunne fungere godt i arbejdet med informationshåndtering for borgerne. Røde Kors kan virke som "lynafleder" for mange borgere på fx et EPC, da vi ikke er en del af de offentlige myndigheder. Røde Kors vil kunne indsamle oplysninger om de berørte borgers aktuelle behov og bekymringer, der efterfølgende kan håndteres af myndighederne. Røde Kors vil også kunne bidrage med at videregive informationer fra alle involverede organisationer til borgerne på EPC.

Koordination af handlinger og ressourcer

Røde Kors har stor erfaring med at koordinere psykosociale handlinger og ressourcer i forbindelse med store hændelser. Vi kan sikre koordinationen af opgaver blandt flere frivillige organisationer, samt sikre organisationen af spontanfrivillige. Under flygtningesituationen i efteråret 2015 oplevede vi, at der var rigtig mange danskere, der ønskede at bidrage med deres indsat i den konkrete sag. Røde Kors har også stor erfaring med at håndtere spontandonationer fra borgere i form af tøj, hygiejneartikler, fødevarer osv.

Krisekommunikation

Røde Kors kan være behjælpelig med at videregive krisekommunikation fra regionens og/eller kommunens kommunikationsenheder.

Operativ indsats

Røde Kors har 800 samaritter, som er uddannet til at varetage ovenstående beskrevne opgaver i akutfasen og desuden arbejder året rundt med lignende opgaver - dog i mindre målestok ved diverse arrangementer. Herudover arbejder en stor del af vores 30.000 frivillige med sociale medmenneskelige aktiviteter, og mange af disse er også uddannet i psykisk førstehjælp og medmenneskelig støtte.

På denne baggrund kan Røde Kors bidrage til følgende indsatser, som vi forslår indskrives i vejledningen:

Under punkt 7.10, Kerneopgave 5: Operativ indsats (side 36)

I forhold til regionen kan Røde Kors bidrage med psykosocial støtte i lufthavne, færgehavne og andre grænsesteder. Derudover kan vores samaritter oprette en pop up sundhedsklinik, hvor eventuelle tilskadekomne kan søge hjælp. Mindre skader vil kunne håndteres på stedet og andre vil blive videre visiteret til sundhedsvæsnet. Røde Kors vil også kunne bidrage og supplere regionen med frivillige, der kan tage hånd om de borgere, der har behov for psykisk førstehjælp og medmenneskelighed i praksis.

I forhold til kommunerne kan Røde Kors aflaste og supplere kommunerne ved at tage sig af de borgere, der har behov for krisestøtte og social assistance ved større eller akutte hændelser.

Endvidere kan Røde Kors med samaritter, medic og læger være et godt supplement og en god aflastning for kommunens hjemmepleje, således at disse også kan have fokus på de borgere, der normalt har brug for deres hjælp. Som allerede nævnt kan Røde Kors desuden bistå myndighederne med indretning og drift af Evakuerings- og Pårørende Center (EPC) og yde omsorg over for de brogere, der evakueres og deres pårørende. Specifikt har vi særligt gode erfaringer med:

- Møde de pågældende med empati, bringe dem i sikkerhed og hvis muligt bekræfte at deres familie/venner er i sikkerhed
- Drage omsorg for deres basale behov (varme, beskyttelse, tørt tøj, mad, drikke, hvile, søvn, mv.)
- Give information om normale fysiske og psykiske reaktioner både mundtligt og skriftligt
- Give saglig information om hændelsen
- Drage social omsorg i form af forening med familie og venner
- Berolige dem, som udviser voldsomme reaktioner
- Afklare og imødekommer individuelle behov
- Tage hensyn til kulturelle forskelle (herunder andre sprog)
- Vurderer de pågældende personers fysiske skader med henblik på behov for visitation til sundhedsberedskab

Under punkt 8.6, Ekstremt vejrlig (side 42)

Røde Kors kan være behjælpelig med omsorg overfor sårbare borgere (små børn, plejekrævende borgere, nogle psykisk syge og ældre) fx ved hedebløge, hvor disse grupper er i højrisikogruppe for hedeslag og for at dehydrere. Vores besøgstjeneste, patientstøtter og samaritter kan være behjælpelig med at opsøge de borgere, som kommunen udpeger som sårbare og sikrer at disse får noget at drikke. Derudover kan Røde Kors via de sociale medier være med til at få andre borgere til at tænke på at hjælpe deres medborgere i sådanne situationer.

Under punkt 8.9, større uforudsete hændelser, Kommunen (side 45)

Røde Kors kan bidrage til at drage omsorg for personer anbragt i karantæne, iværksætte social assistance og krisestøtte samt hjælpe ved eventuel oprettelse af Evakuerings- og Pårørende Center.

Under punkt 9: Smitsomme sygdomme (side 50)

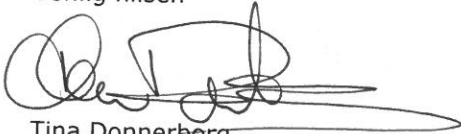
Røde Kors kan indtænkes og skrives ind i bilag 9, Massevaccination, Bilag 10, Indretning af ad hoc isolationsfaciliteter og Bilag 11 om karantæne.

Under punkt 10 Psykosocial indsats ved beredskabshændelser (side 55)

Røde Kors kan med stor fordel tænkes med i løsningen af denne opgave. Røde Kors har mangeårig erfaring og knowhow indenfor håndtering af den psykosociale indsats ved beredskabshændelser i såvel indland som udland. Vi huser blandt andet Røde Kors-bevægelsens globale psykosociale videnscenter. Fra stormfloderne Bodil, Dagmar og Egon har vi også national erfaring med den psykosociale indsats.

Under punkt 10.2 Opgaver i akutfasen (side 56) samt punkt 10.5, bemanning i akutfasen (side 59)
Røde Kors kan være et supplement på opsamlingssteder og modtagelsessteder for hjemvendte danskere udsat for en beredskabshændelse i udlandet og supplere samt aflaste kommunens krisestøttende beredskab. Røde Kors kan desuden indgå som et supplement til den del af regionens mandskab, der skal forestå krisehjælp.

Venlig hilsen

Tina Donnerborg
Chef for Nationalt Beredskab i Røde Kors